

Handläggare
Christina Berglund
Telefon: 08 508 288 61

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2019-06-11 p. 24

Yttrande om villkorsändring

Remiss från mark och miljödomstolen mål M 2223-19

Förvaltningens förslag till beslut

1. Avstyrka Stockholm Exergis (bolagets) förstahandsyrkanden A1-A3
2. Tillstyrka (bolagets) andrahandsyrkande enligt följande:

B1. Mark- och miljödomstolen ska ändra villkor 20 så att föreskrivna halt- och mängdvärden för kvicksilver (Hg) börjar gälla först från och med den 1 januari 2020.

B2. Mark- och miljödomstolen föreskriver att rökgaser och avloppsvattenflöden under 2019 ska renas med avseende på kvicksilver i för ändamålet installerad utrustning.
3. Tillstyrka bolagets yrkande om verkställighetsförordnande
4. Justera beslutet omedelbart

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Bakgrund

Genom dom den 10 juni 2002 gavs Stockholm Exergi AB tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet vid Högdalens kraftvärmeverk. Tillståndet förenades med villkor som anger bl.a. föroreningsinnehållet i processavloppsvatten. Enligt en dom från Mark och miljööverdomstolen i mål M 2498-18 som meddelades den 8 januari 2019 och vann laga kraft 5 februari 2019 fick bolaget slutliga villkor för utsläpp av kvicksilver till vatten både vad gäller halt och den totala mängden som får släppas ut under ett år.

Under december 2018 och början av 2019 (januari, februari och mars), har bolaget haft kvicksilverhalter över den nivå som anges i villkoret som gällde fram till den nya domen som kom 8 januari som var på 0,25 µg/l Hg. Enligt den domen skulle 11 av årets 12 medelvärden understiga månadsmedelvärdet för att villkoret skulle anses uppfyllt. Villkoret var förenat med ett mängdvillkor på 30g Hg per år.

Det har visat sig svårt att innehålla de provotidsvillkor som bolaget tidigare haft och de något mildare villkor som fastställdes den 5 februari 2019. Skillnaden mellan provotids- och slutligt villkor utgörs endast av antalet månadsmedelvärden som ska klaras.

Villkoret lyder:

Föroreningsinnehållet i processavloppsvatten som inte återförs till processen får inte överstiga följande halter* och mängder:

Ämne	Halt, månadsmedelvärde	Mängd, per kalenderår
Ammonium (NH ₄ ⁺)	7,5 mg/l	900 kg
Kadmium (Cd)	0,5 µg/l	60 g
Kobolt (Co)	5 µg/l	600 g
Krom (Cr)	5 µg/l	600 g
Koppar (Cu)	15 µg/l	800 g
Kvicksilver (Hg)	0,25 µg/l	30 g
Nickel (Ni)	5 µg/l	600 g
Bly (Pb)	5 µg/l	600 g
Zink (Zn)	25 µg/l	3 000 g
Arsenik (As)	5 µg/l	600 g
Tallium (Tl)	5 µg/l	600 g

Suspenderade ämnen 5 mg/l 600 kg

* Haltvillkoret ska anses uppfyllt om minst 10 av 12 uppmätta månadsmedelvärden under ett kalenderår understiger det föreskrivna månadsmedelvärdet.

Skillnaden mellan provotidsvillkoret och det slutligt fastställda är att det räcker att 10 av 12 månadsmedelvärden klaras vad gäller Hg.

För att det ska vara möjligt att innehålla villkoret måste justeringar och ändringar av reningsprocessen göras. En ansökan har därför lämnats in till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, där bolaget nu ansökt om ändring av villkor rörande utsläpp till vatten (villkor 20).

Bolagets yrkande

Bolaget har framställt nedanstående alternativa yrkanden, man vill således att mark- och miljödomstolen:

A1. ändrar villkor 20 så att föreskrivna halt- och mängdvärden för kvicksilver (Hg) utgår,

A2. förordnar att frågan om villkor för utsläpp av kvicksilver med processavloppsvatten som inte återförs till processen ska skjutas upp under en provotid under vilken följande utredningar och åtgärder ska utföras:

Bolaget ska utreda orsakerna till de förhöjda halter och mängder av kvicksilver som uppmätts i utgående processavloppsvatten sedan december 2018. Baserat på utredningen ska bolaget skyndsamt vidta åtgärder för att komma till rätta med de förhöjda halterna. Arbetet ska genomföras i samråd med tillsynsmyndigheten och resultatet, jämte förslag till slutliga villkor eller ytterligare åtgärder, ska redovisas till domstolen senast den 31 december 2019.

A3. föreskriver följande provisoriska föreskrift att gälla under provotiden eller till dess annat förordnas. Rökgaser och avloppsvattenflöden ska renas med avseende på kvicksilver i för ändamålet installerad utrustning.

Alternativt yrkar bolaget att mark- och miljödomstolen

B1. ändrar villkor 20 så att föreskrivna halt- och mängdvärden för kvicksilver (Hg) börjar gälla först från och med den 1 januari 2020.

B2. föreskriver att rökgaser och avloppsvattenflöden under 2019 ska renas med avseende på kvicksilver i för ändamålet installerad utrustning.

Bolaget yrkar i båda fallen att domstolens avgörande ska gälla omedelbart utan hinder av att det inte har vunnit laga kraft (verkställighetsförordnande).

Förvaltningens synpunkter

Miljö- och hälsoskyddsnamnden har tidigare yttrat sig i fråga om behovet av villkor för kvicksilver i processvatten. Förvaltningen anser inte att det finns skäl att ändra inställning varför villkoret från domen i januari 2019 ska kvarstå. Förvaltningen anser därför att bolagets yrkanden A1-A3 ska avslås.

Bolaget har, sedan ökade halter upptäcktes i december 2018, löpande informerat miljöförvaltningen om de problem de har haft med att få en tillfredställande rening. På ett tillsynsbesök har de redovisat en analys av vad de förhöjda utsläppsvärdena av Hg skulle kunna bero på och att de har påbörjat en utredning av vilka tekniska åtgärder som krävs för att få ner halt och den totala mängden samt

även föreslagit vilken teknisk åtgärd som är lämplig för att sänka kvicksilverhalten. Förvaltningen bedömer att villkoret med rimliga skyddsåtgärder kan innehållas från 1 januari 2020. Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker därför bolagets yrkanden B1 och B2.